

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 48 K. Letno 576 K.
Inozemstvo:
Mesečno 68 K. Letno 816 K.
Oglaš: enostolpna m m vretu za
enkrat 2 K, večkrat popust.

JUGOSLAVIJA

Uredništvo:
Vojkova ulica 1/A. Telefon 360.
Uprava:
Trnava. Telefon 44.
se ne vračajo.
Vprašanjem je priložiti znamko
za odgovor.

Vprašanje vojnega ministra pred rešitvijo?

Beograd, 2. januarja. (Izv.) Po povratku kralja Aleksandra iz Slovenije je stopilo vprašanje vojnega ministra zopet na dnevni red. Včeraj je bil Pašić na dvoru, kjer se je nad eno uro razgovarjal s kraljem o delu narodne skupščine ter osebno o vprašanju vojnega ministra. Kot najresnejši kandidat za to mesto pride sedaj v poštev general Pešić.

ki je dosedaj vršil dolžnost namestnika šefa generalnega štaba. O njem se govori, da je večak v vojaških zadevah, politično pa da se ne udeležuje. Raditega izgleda, da bodo radikalci zadovoljni s tem kandidatom. Za šefa generalnega štaba pa ima biti imenovan general Svitoslav Mešić.

Italijani še vedno izzivajo.

Rim, 2. jan. V zvezi z manifestacijami v Šibeniku, Splitu in Zagrebu

je odplulo več italijanskih vojnih ladij v dalmatinske luke.

Kaj pomeni to?

Beograd, 2. januarja. (Izv.) Kakor vsakega pivega v mesecu, tako so prišli tudi 1. januarja t. l. blagajniki posameznih uradov k ministrstvu financ, oziroma k državnim blagajni, da se jim tam izroči potrebne zneske za izplačilo uradnikov. Tu pa se jim je izjavilo, da dobe imenovane zneske le proti moralnem in materijalnemu jamstvu, da bodo vrnili plače in druge pristojbine onih uradnikov, ki bodo eventualno odpuščeni v kratkem iz državne službe. Spočetka so se blagajniki in šefi raznih oddelkov branili podpisati predložene jim zadevne izjave, ker pa se jim je nakratko izja-

vilo, da drugače ne dobe izplačenih zneskov na plače, so končno na to pristali ter izjavili, da bodo izplačali plače samo onim uradnikom, ki so bili sprejeti v državno službo z letnim imenovanjem. Kočljiva pa je stvar vseeno, ker se sedaj še ne more predvidevati, kateri uradniki bodo odpuščeni ter blagajniki na ta način vseeno ne morejo prevzeti na sebe popolne odgovornosti, da vrnejo že izplačano plačo enega ali drugega kasneje odpuščenega uradnika. V Beogradu je ta dogodek umevno izzval veliko senzacijo ter razburjenje, osebno med državnim uradništvom.

SPREMENBA ZAKONA O ZAČASNI POMOČI VDOVAM IN SIROTAM PO NAŠIH PADLIH VOJAKIH.

Beograd, 2. jan. (Izv.) Z današnjim dnem stopa v veljavo zakon o začasni pomoči vdovam in sirotam po padlih naših vojaki, ki je po sedanjih uredbah značilno spremenjen in izpopolnjen. Po tem zakonu bodo dobivali mnogi več kot dosedaj. Posebno regulirano je vprašanje dodatkov. Od sedaj nimajo pravice na posebne dodatke invalidi, kojih invalidnost ne presega 20, 30 ali 40 % delazmožnosti, kakor tudi ne vdove, ki so mlajše od 40 let, ter stariši padli, ako so sposobni za delo. V bodoče se bo jemala v obzir ne samo deca, bratje in sestre padlih vojakov izpod 17 let, marveč tudi po končanem 17. letu, ako se še šolajo ali ako so stalno nesposobni služiti si sami svoj kruh. Novi zakon torej na eni strani odjemlje, da zamore na drugi strani potrebnejšim pravice ne dodeljevati. Zadevne odredbe so že izdane vsem področjem finančne uprave.

IZ FINANČNEGA ODBORA.

Beograd, 1. januarja. Včeraj se je sestel finančni odbor, da se podeli v svrhu, da bi se čim uspešneje pretresel proračun za l. 1922. Sekcije so se razdelile tako: 1. finan. ministristvo, 2. ministristvo pravde, prosvete, vere in za izenačenje zakonov, 3. ministristvo za narodno zdravstvo, soc. politiko, agrarno reformo, za zunanje stvari in vojno ministristvo, 4. ministristvo za trgovino in industrijo, poljedelstvo šume in rude, 5. ministristvo za promet, javna dela in za pošto in brzojavo. Nato je finančni odbor razpravljati o načelih, katerih se bo treba držati pri razpravi. Odbor je bil soglasen v tem, da se mora v novem proračunu štediti, in sicer v prvi vrsti pri osebnih izdatkih. Zato se bo pretresala skupina za skupino, ne pa ves proračun sumarno. Ravno tako morajo biti vsi skupni radi boljše kontrole detaljirane. Prihranki morajo biti rešni in stvarni. Letalni kader se mora smanjšati in bo v tem pogledu odbor stopil v zvezo z vlado radi dogovora. Število uradništva se mora zmanjšati na stanje, ki je bilo l. 1914. Tekom razprave se je predlagalo, da bi radi zmanjšanja proračuna bilo treba najeti posojilo za javne zgradbe in da bi se v proračun stavile samo svote za anuitete. Sprožila se je tudi ideja, da bi gotove monopole bilo treba ukiniti in namesto tega uvesti takse, kakor n. pr. od petroleja, soli itd. Na ta način bi se zmanjšali troški za administracijo, dohodki pa bi ostali isti. Razen tega bi se moralo posebno paziti na komisije v inozemstvu in na državno prodajo valut. Prihodnja seja finančnega odbora bo v sredo popoldne ter bo finančni minister podal svoj ekspozé o proračunu. Posamezne sekcije pa bodo delale tudi jutri, bodo čimprej izdelale svoje predloge.

DELO PODODBOROV.

Beograd, 2. januarja. (Izv.) Danes predpoldne je imel sejo pododbor, ki naj pretresa zakon o centralizaciji uprave. Na seji se je govorilo o zakonu glede državnega sveta ter o upravnih sodiščih. Najdaljša diskusija je tekla o tem, da naj upravne sodnike nastavlja minister pravde oziroma min. notranjih del. Seja ni prišla do zaključka. — Istotako je imel danes predpoldne sejo odbor, ki naj izdela načrt poslovnika. Na tej seji se je načeloma pretresal načrt vladinega poslovnika, čigar izgotovitev je bila svoj čas radi vladine krize prekinjena. Na seji je bilo sprejeto 7 členov poslovnika in to od 68 do 75.

PARLAMENTARNE POCITNICE.

Beograd, 1. januarja. Ker je narodna skupščina odgojena do 16. januarja in ker se je že pozabilo na malo krizo v vladi, izvano z ostavko generala Zečevića, ter so se v beograjskih političnih krogih že pričeli božični prazniki, se ne vodijo nobena važna pogajanja ter ni nobenih posebnih političnih dogodkov. V narodni skupščini je samo nekoliko poslancev, medtem ko so ostali vsi odpotovali na svoje domove. Danes popoldne bi moral imeti sejo finančni odbor, vendar pa se ta ni vršila, ker ni bilo dovolj članov navzočih.

SODNIKI IZ BAČKE, BANATA IN BARANJE ZAHTEVAJO ZVIŠANJE PLAČ.

Beograd, 2. jan. Ministristvo pravde je prejelo od združenja sodnikov in sodnijskih uslužbencev v

Pred novimi političnimi dogodki!

Pred božičnimi prazniki sestavljena vlada radikalnodemokratske koalicije ni našla v jugoslovanski politični javnosti tistega odziva, ki bi ga zaslužila pravilna rešitev minule dolgotrajne krize. Vprašanje namreč, radi katerega je bila kriza izbruhnila, je danes ravno tako odprto, kakor je bilo sredi meseca novembra. Notranjepolitični razdor, ki je doslej zunaj in znotraj države neizmerno škodil razvoju narodnega in državnega edinstva, razmahu gospodarskih in kulturnih sil ter politični veljavi naše države v zapadnem inostranstvu, nikakor ni poravnal.

Najboljše pri novosestavljeni vladi je to, da navedenega notranjega razdora ne namerava zdraviti in da njen delovni program izrecno podaljšuje nenavadno politično stanje, ko se hrvatske in slovenske pokrajine odtegujejo skupnemu delovanju s sedanjo vlado, ko se ostale srbske stranke nahajajo v ostri opoziciji proti breznačelnemu vladnemu toku, ko je parlamentarizem ohromel in ko končno celokupen jugoslovanski narod kliče po novih volitvah.

Tako je tudi moralo priti od trenutka, ko se je radikalna stranka odvrnila proti nasilni izvedbi Vidovdanske ustave, kakor so to zahtevali demokraci, ki so bili zamislili notranji razvoj države po 28. juniju 1921 na ta način, da se ustava kratkoma izvede do konca in da jim v teku tega uspe zatreči v narodu protiva, avtonomistična stremjenja. Ker bi se bilo moralo izvesti tak politični program proti volji prizadelega naroda, so se radikalci kot dobri politiki psihologi in izkušeni politični misleci postavili demokratom po robu. Njova sedanja zveza z demokrati je prehodnega značaja: eni strani naj na Hrvatskem dozori konkretni predlogi glede notranje izvedbe skupne jugoslovanske države, po drugi strani naj se začnejo krhati veje demokratske stranke, tako, da bo radikalni stranki, enkrat se, v zgodovini jugoslovanskega naroda pridržano izvesti, zgodovinski čin končne konsolidacije nove države na temelju hrvatskosrbskega sporazuma, ki bo najbrže podpisan še pred novimi volitvami.

Svetozar Pribičević, ki je vodil doslej v vprašanju ustave in notranje politike veliko besedo, je moral nenadoma utihniti. Na njegovo mesto je stopil Davidović. Proti njemu so nastopili odlični vodje srbskih samostalcev, kakor Milan Grol in Boža Marković, nadalje hrvatski demokratski poslanec Milan Rojc, ki sedaj riše po zagrebških novinah marsikatero trpko silko o nastanku usodnih določil Vidovdanske ustave. Končno je izstopil iz demokratske stranke dr. Tuškalović, narodni poslanec iz Makedonije, ki je bil ondi organiziral to stranko in ki se je z grenko obsodbo demokratske politike poslovil od njene skupnosti. Pripravlja se izstop cele skupine srbskih demokratskih političarjev iz skupne stranke, na Hrvatskem pa godrnja hrvatska skupina proti Beogradu. Razpad demokratske stranke mora priti v trenutku, ko bo stala v volitvah proti trem četrtinam jugoslovanskega naroda, ko bodo njeni izgledi na Hrvatskem in Sloveniji, v Bosni in v Dalmaciji obupni in se takozvana srbska opozicija ne bo držala skupaj, ker iskala zašlombe v novih mogočih strankah.

Iz Zagreba in Sarajeva prihajajo vesti o dolgi posvetovanjih vodilnih politikov zemljoradniške stranke, ki bi radi razširili stranko po celi državi in po možnosti absorbirali skupine okoli sarajevskega »Naroda«, splitske »Nove dobe«, zagrebške »Slobodne Tribune« in disidente slovenske kmetijske stranke. Milan Marjanović piše o veliki koaliciji socialnih strank, socialisti so izvedli enotno organizacijo.

Tako povečano strankarsko delovanje je značilno predznamenje dogodkov, ki se bodo odigrali v najbližnji bodočnosti. Ni izključeno, da bo prišlo do politične deklaracije Hrvatskega bloka na srbsko javnost, da doblimo v najkrajšem času Protičev kabinet, ki bo izpeljal definitivno jugoslovansko ustavo in izvedel volitve v znamenju narodnega sporazuma.

Razpad demokratske stranke bo prinesel tudi Sloveniji svoje dobrate. Ako bo zdravim naprednim krogom od tega, da se končno utemeli velika in poštena napredna stranka, tedaj se bodo morali zbrati okoli ljudi, ki se doslej še niso kompromitirali in ki bodo mogli nasloniti svoj politični program na zdravo veliko stranko Jugoslavije. V največjem narodovem in naprednem interesu pa je, da izgine iz naše ožje politične javnosti skupina demokratskih profesionalcev, ki je na nečuten način izigrala napredno in nacionalno idejo za svoje osebne motive z cinizmom, korupcijo in bogatenjem, kakoršno ni znano v slovenski politični zgodovini.

Bački, Banatu in Baranji prošnjo, v kateri se zahteva zvišanje plač z ozirom na draginske razmere ter izenačenje dnevnice z dnevnici uradnikov v Srbiji in Črni gori.

DELAJSKE POSREDOVALNICE.

Beograd, 2. januarja. Ministristvo za socialno politiko je osnovalo z naredbami v posameznih mestih naše države delavske posredovalnice. Medtem so pokazala potreba takih ustanov tudi v krajih, ki jih ministristvo ni predvidelo. Radi tega so se na iniciativno delodajalcev in delavcev osnovala zasebne delavske posredovalnice z enakim delokrogom, kakor ga imajo državne posredovalnice. Tako se je osnovala delavska posredovalnica v Tuzli in še v nekaterih drugih krajih. V pristojnih krogih mislijo, da bi bilo potrebno, da prevzame te posredovalnice ministristvo za soc. politiko in z njimi seveda tudi stroške, četudi bi bilo to težko, ker se ne morejo take ustanove splošnega značaja prepustiti zasebnim iniciativam. Poslovanje delavskih posredovalnic spada po svojem značaju pod državno nadzorstvo.

IZ ZAKONODAJNEGA ODBORA.

Beograd, 2. januarja. Danes popoldne je bila seja odbora zakonodajnega odbora. Na razpravi je bil zakon o osrednji upravi. Seja se je pričela ob 10. in se je končala ob 12.30. Razpravljali so se členi za členom in je razprava dospela do čl. 16. Sklenjeno je, da se v državnem svetu uredi od-

sek, ki bi reševal spore finančnega značaja. Državni svet bo razdeljen v šest oddelkov ter bo v vsakem oddelku po pet članov državnega sveta. Z ozirom na to, bi bilo skupno 30 članov državnega sveta. Razpored članov državnega sveta po posameznih oddelkih se ima izvršiti z žrebom in sicer vsako leto. Pred tem se imajo z žrebom izbrati najstarejši člani državnega sveta za predsednike posameznih oddelkov. V zvezi z državnim svetom se je razpravljalo o centralnih sodiščih. Bilo je nekoliko predlogov, vendar je bil člen loj tega zakona sprejet, v kolikor se tiče centralnih sodišč, z majhnimi izjemami tako, kakor to predvideva zakonski načrt o centralni upravi.

Zagreb, 2. jan. Pevize: Dunaj 5—5.50, Berlin 150—154, Budimpešta 47—46.50, Bukarešta 0—215, Italija izplačilo 1174—1180, Italija ček 1167—1170, London 1140—1150, Pariz 2150—2225, Praga 412—420, Švica 5300—5400, Valuta: Dolarji 268—273, avstr. krone 5—5.50, črski ručljji 22—26, češko! krone 405—410, napoleonor 900—910, remške marke 152—155, rom. lei 200—205, Ital. lire 1165—1170.

Beograd, 2. jan. Valute: dolarji 65.75, marke 38, lei 45, napoleonor 230; Devize: London 286, Pariz 550, Zeneva 1325, Praga 103, Dunaj 1.27, Berlin 38.25, Milan 290, Radimpešta 11.40.

NOVOLETNI SPREJEMI PRI INOZEMSKIH VLADAH.

Pariz, 1. jan. Predsednik Millerand je danes v elysejski palači sprejel diplomatski zbor, v čigar imenu je doyen, nuncij Ceretti izrazil voščila k novemu letu. Nuncij je izjavil, da pomenja leto 1921, vsled rešitve velikih problemov velik napredek, izrazil je upanje, naj bi novo leto kmalu dovedlo do končnega mira. Predsednik Millerand je odgovoril, da je to želja vsega človeštva. Novo leto naj bi vsemu svetu prineslo mir.

Dunaj, 2. jan. Ob priliki novega leta je zvezni predsednik dr. Hal-nišch sprejel včeraj ves diplomatski zbor. Sprejemu sta prisostvovala tudi vodja zunanje ministristva zvezni kancelar dr. Schober ter šef predstvene pisarne sekcijki načelnik dr. Löwenthal. Šefi misli, katerim je zvezni predsednik čestital k novemu letu, so bili v spremstvu diplomatskega osebja misli.

SLOVESNA PREDAJA SOPRONJA MADŽAROM.

Budimpešta, 1. januarja. Korespondenčni urad poroča iz Sopronja: Danes se je izvršila slovesna predaja mesta Sopronja in okolice Madžarski po medzavezniški generalni komisiji.

KAJ VSE ZAHTEVAJO MADŽARI?

Budimpešta, 2. jan. »Viradat« piše: S Sopronjem smo raztargali vez triansonskega mira. Ako se nam je posrečilo zasekati v tem nasilnem miru vrzel, bo tudi mogoče, da posežemo po drugih točkah. List zahteva, da se izvede na vseh ozemljih onkraj demarkacijske črte, na katerih so naseljeni Madžari, predvsem pa na Sedmograškem, v Banatu in na Slovaškem ljudsko glasovanje.

ZNIZANJE CEN KRUHA V ANGLIJI.

London, 2. jan. Z današnjim dnem je bila v Angliji znizana cena za četrtino hleba od 10 na 9 penc. Pred letom dni je znašala cena še 15 penc.

VESTI IZ ALBANIJE.

Beograd, 1. januarja. Presbijo poroča iz Londona: »Times« javljajo, da je albanski parlament glasoval za abdikacijo regenta Topsisija Turtulija. Volitve v drinski oblasti so razveljavljene. Vladika Doli je bil razrešen dolžnosti ministra za zunanje stvari, da bi mogel delati na vzpostavitvi avtokefalne pravoslavne cerkve.

SEJE MUSLIMANSKEGA KLUBA.

Beograd, 2. januarja. (Izv.) Kakor se doznava, odpotuje dr. Karamimedić z ostalimi člani muslimanskega kluba jutri v Sarajevo, ker bodo prisostvovali seji kluba, dne 6. t. m. Istotako bodo prisostvovali seji centralnega odbora, ki se vrši v Sarajevu tekom tega meseca.

KRATKA SEJA FINANČNEGA ODBORA.

Beograd, 2. januarja. (Izv.) Finančni odbor je imel danes predp. kratko sejo, ki pa je bila takoj zaključena, ker ni bilo prisotnih dovoljno število članov. Prihodnja seja bo v sredo, ko bo fin. minister podal svoj ekspozé o budžetu.

PREVZEMANJE ŽELEZNIŠKEGA MATERIJALA OD NEMCIJE.

Beograd, 1. januarja. Sredi je odpotoval v Berlin načelnik prometnega ministristva, da sprejme prve partije vagonov, katere nam bo dobavila Nemčija na račun reparacije. Tekom 15 dni bodo dobili okoli 1000 vagonov. Potem bo prišla prva partija lokomotiv, ki se bo izročila do konca meseca maja.

POVIŠANJE POTNIŠKIH IN BLAGOVNIH TARIFOV NA DRŽAVNI ŽELEZNICI.

Beograd, 1. jan. Danes stopi v veljavo novi tarif za prevoz blaga in potnikov na državnih železnicah. Na temelju tega tarifa se je prevoz potnikov podražil za 15 odstotkov, prevoz blaga pa za 10 odstotkov.

PROTESTNA SKUPŠČINA DUNAJSKIH JUGOSLOVANSKIH AKADEMIKOV.

Dunaj, 2. jan. Danes so tukajšnji jugoslovanski akademiki priredili mnogobrojno posećeno skupščino, ki je naogorčeneje protestirala zoper italijanske napade. Skupščina je pozvala vlado, naj najodločneje nastopi za obrambo naše suverenosti. Akademiki so izjavili, da so pripravljeni vse žrtvovati za domovino.

LOVSKI ZAKON.

Beograd, 2. jan. V ministristvu za šume in rude se pripravlja nov načrt lovskega zakona. Razen uradnikov ministristva bodo sodelovali pri izdelavi zakonskega predloga tudi člani lovskega združenja.

Podpirajte družbo
sv. Cirila in Metoda.

Vabilo na narečbo

Četrto novo leto praznuje »Jugoslavija«. Tekom svojega triletnega obstoja si je pridobila veliko število čitateljev, naročnikov in odkritosrčnih prijateljev, ki vedo ceniti velike zasluge, ki jih je pridobila za naš narod in našo državo tako na političnem, kulturnem, gospodarskem in informacijskem polju. Pot, ki jo je hodila »Jugoslavija« doslej, bo v splošnem pravcu obdržala tudi v naprej. Kot neodvisen nadstrankarski list bo vedno in povsod podpirala le ono, kar je koristno narodu in državi, brezobzirno pa pobijala vsak izrodek, korupcijo in izkoriščanje celokupnosti — naroda in države v prosih in korist tako posameznikov kot posameznih skupin. V pripravi, da je napočil čas konstruktivnega gospodarskega dela za ves svet in predvsem za Evropo, pri katerem naša država ne bo smela držati križem rok, ako ne bo hotela biti izpodrinjena od agilnejših držav, bo »Jugoslavija« posvečala vedno več pozornosti gospodarskim vprašanjem, bodisi v informacijskem oziru o stanju svetovnih in domačih gospodarskih vprašanj, bodisi v iniciativnem nasvetovanju pravih smernic za razvoj našega državnega gospodarstva. Da bodo tudi vse naše gospodarske stroke dobile vedno točne podatke o gospodarskih vprašanjih, za katere se posebno zanimajo, zato jamčijo prvovrstni strokovnjaki na gospodarskem polju, ki jih vzdržuje »Jugoslavija« s tu in inozemskimi industrijskimi in trgovskimi centri. Da bo »Jugoslavija« tudi nadalje posvečala vso pozornost hitremu in učinkovitemu poročanju doma in v inozemstvu, je samo ob sebi umevno. Vse važnejše svetovnopolične kakor notranjepolične dogodke bo v kratkih, jedrnatih člankih objektivno osvetlila in razjasnila svojim čitateljem. Poleg tega bo »Jugoslavija« skrbela tudi, kakor doslej, vedno za prvovrstne, skrajno napete in zanimive podlistke. Tekom prihodnjega leta bo sklenila sedanjí roman »Nostradamus«, prej že pa bo »Jugoslavija« pričela objavljati nov roman, ki tako po svoji vsebini, kakor tudi po svojem jeziku prav nič ne zaostaja za sedanjim, temveč ga še presega. Poleg tega bo »Jugoslavija« vedno tudi prinašala dobre in zanimive leposlovne stvari, tako da bo tudi v tem oziru dosegla višino svetovnih listov. Ravno tako bo »Jugoslavija« posvečala vso svojo pozornost socialnim, vzgojnim, kulturnim in modnim vprašanjem, tako da bo čitatelj našel v njej vse, česar si želi. Prepričani smo, da nam bodo ostali vsi dosedanjí naročniki tudi za naprej zvesti, ter da bodo v interesu dobrih »Jugoslavijs« in s tem v svojem lastnem interesu storili vse, da se »Jugoslavija« čimbolj razširi, da pride v vsako hišo, zadnje slovensko kočjo. Ker čim več naročnikov, toliko več se bo lahko tudi od strani lastništva storilo za »Jugoslavijo«, tem večja in tem boljša bo. — Naročite, čitajte, priporočajte in razširjajte »Jugoslavojo!« Zahtevajte jo v vsakem lokalni!

Zahtevajte JUGOSLAVIJO

Posetnica.

(Nadaljevanje.)

Detektiv je pokimal. »Se nekaj, gospod Olsen. Koliko ljudi vas živi v vaši hiši?»

»Razen mene in moje žene,« je odgovoril konzul, »sta v hiši dve služantini in kuharica. In razen teh... razen teh...«

»Nu,« ga je izpodbodel Joe Jenkins, »razen teh?»

»Pred nekaj tedni,« je povzel konzul obotavljaje, »sem sprejel v svojo hišo starega prijatelja iz mladih dni. Dobro se mu je godilo takrat, uboga Gregorij Dysnikov. Potem pa ga je življenje pošteno lasalo in premetavalo, dokler ga ni vrglo čisto ob tla. Bolezen, glad in pomanjkanje — vse to ga je postaralo in storilo naložnega. Jedva sem ga spoznal, ko je stopil pred štirimi tedni pred me. V mojih očeh, Mr. Jenkins, je gol slučaj, da je življenje vzdignilo mene na vrh. Kaj lahko bi se mi bilo zgodilo tako kakor mojemu ubogemu prijatelju, in zato se mi zdi dolžnost, ki mi jo nalaga Previdnost sama, da nudim svojemu staremu sopotniku streho in koček kruha. Včasih mu dam kako lahko pisarniško delo — bolj zato, da vzamem tistim podpiram, ki mu jih naklanjam, značaj milodarov... Sicer pa se nisem izrazil točno, ko sem dejal, da mu nudim streho. Mož biva za dne pri meni, zvečer pa odide, ker ima kaj v mestu najeto sobo.»

O nalogah upravnih uradnikov.

Danes med 10. in 12. uro dopoldne je pokrajinski namestnik Ivan Hribar v uradnih in reprezentacijskih prostorih poslojaja pokrajinske uprave sprejemal noveletne čestitke. Poklonile so se mu v ta namen deputacije mestne občine, vojaštva, raznih korporacij in društev uradništva in konzularnih zastopstev, poleg njih pa tudi mnogi posamezniki. Prav srčne so bile čestitke čl. generalnega konzula dr. Beneša na katere je pokrajinski namestnik odgovoril, da bo po njegovem trdnem prepričanju najtesnejše prijateljstvo vezalo češkoslovaško republiko in kraljevino Jugoslavijo, ne samo v nastopajočem letu, temveč vse čase, ker to odgovarja tradicionalnim čustvam obeh narodov.

Pod vodstvom podnamestnika dr. Baltiča predstavila se je namestniku mnogobrojna deputacija uradništva vseh panog pokrajinske uprave. Na voščila podnamestnikova se je zahvalil pokrajinski namestnik z daljšim govorom, v katerem je pred vsem izrek uradništvu svojo zahvalo za delo, ki ga je v preteklem letu skupaj z njim vestno vršilo, ter je dodal prošnjo, naj bi uradništvo kakor doslej vršilo tudi zanj naprej v blagor države to važno delo, s čemer bo tudi njega podpiralo in izvrševanju težavnega in odgovornega urada. »Ne vem,« dejal je pokrajinski namestnik, »če ste bili z mano kot sva sva šefom zadovoljni ali ne. Ako ne, imejte pred očmi, da smo vsi slabotni ljudje, ki moramo eden drugega soditi priznati. Jedno željo sem vedno imel, biti vam dober prijatelj, iskren podpratelj vaših teženj in pravičen pristojnik.

Ne tajimo si, da stvari v naši državi niso še tako urejene, kakor to vsi želimo. Naravna posledica razmer je to, kajti ob prevratu utelovljenja je bilo malej kraljevini Srbiji veliko ozemlja drugih držav. K državi, emu organizmu Srbije pridružili so se torej novo deli z drugačno upravo in čisto drugo politično odgojo in je zato čisto naravno, da se amalgamacija ne more kar na jekokrat izvršiti. Zato je pa ravno upravno uradništvo poklicano, da s pametnim ravnanjem in s smotreno doslednostjo pripravlja pot tej amalgamaciji, varujoč pred vsem ugled države in vestno odstranjujoč vse iz rečenih razmer nastale težave.

Saj pa mi nismo edini, katerim se je s težavami boriti. Vse nasledstvene države so v podobnem položaju. A ne samo te. Celotno stare, dobro urejene in s prvovrstnim upravnim aparatom preskrbljene države se imajo boriti s posledicami vojne. Saj so vsi morali prevzeti ogromna dotlej nezana bremena.

Kar se nas tiče, omenjam exempli gratia samo naloge ministrstva za socialno politiko. Na tisoče, da, na stotine in v skoraj milijonov sega so številke invalidov, udov po padlih vojaki in vojnih sirot, katere mora naša država preživljati odnošno podpirati. Za dobro človeškega pokolenja težila bodo ta bremena državni buget. Dasi se je konsolidacija in gospodarska obnova že začela in dobro napreduje, vendar si bode država popolnoma oddahnila zamogla še le tedaj, ko se reši teh bremen.

»Ali se vam zdi vreden zaupanja?« »Brezpogojno. Da, skoraj bi rekel — vzlic najinemu različnemu družabnemu položaju me spaja s tem umnim in blagim človekom odkritosrčno in toplo prijateljstvo. Pripomniti moram, da tudi z njegove strani. Ni še dolgo, kar mi je Dysnikov izročil majhno vsotico, ki jo je bil nahranil iz svojih podpor, s prošnjo, da naj mu jo nalozim v kak banki.

Jenkins je pokimal. »Pravite,« je povzel, »da ste že prej dobivali podobne karte. Imate li katero pri sebi?« »Da. Evo je.« Konzul je vzel iz svoje listnice kvadratno, veliko, fino natisnjeno karto iz močnega belega kartona in jo pomolil detektivu, ki jo je z zanimanjem ogledal. Podržal jo je proti luči, zmaljal z glavo in orizgal užgalico, s katero je šel nato počasi ob robu karte, kakor bi jo hotel segreti; a konzul mu je položil roko na komolec. »To, kar delate,« je dejal majaje z glavo, »je vse zaman. Gotovo mislite, da nosi karta kako nevidno tajno sporočilo?«

»Res,« je pokimal Jenkins, »mislim, da bi utegnilo biti kaj takšnega.« »Tudi jaz sem mislil,« je rekel Olsen. »A lahko vam zatrdim naprej, da ni na karti ničesar. Takoj zveste, odkod imam to gotovost. — Ko se vračam včeraj opoldne z borze in se hočem odpeljati domov na kosilo, srečam v gneči gospoda, čigar obraz se mi je zdel znan. Videl sem ga le za hipce, ali vendar me je iznenadilo njegovo lice s svojim neustajljivo ruskim

A že sedaj more naša država, ki je polna narodnega bogastva in ki obiluje še nevzdignjenih duševnih zakladov, krepko stopati po poti k blagostanju in sreči. Ravno upravni uradniki so pa poklicani, da največ store v dosego tega cilja. Zato bode, gospoda moja, vsem državljanom v vzgled pri izvrševanju svojih dolžnosti in z marljivim delom. Le delo, ki se opravlja vztrajno, neutrudljivo in z veseljem, ustvarja blagostanje. Pred vojno je naš narod to dobro vedel. Povsod so se gibale pridne slovanske roke. Vojna je žalibog le preveč pokvarila tudi naše ljudi. Zato jim pokažite vi, gospoda, ki ste poklicani, da jih vodite, da je delo plemenito in da le ono vodi v obiljelo deželo sreče in zadovoljstva. Prepričan sem, da se v tem oziru morem zanašati na vas.

Pri tem pa ne gubite zavest državljskih dolžnosti ter ljubezno in udanost do vladarske rodbine. Tem laglj. vam bo to, ker je oboje globoko uporenjeno v sreči vseh Slove. Zadnji trije dnevi, ko je blaval naš prejasni kralj v Sloveniji, so to siljejo pokazali. So pa — rekel bi — med zdravimi ovčami tudi nekatere jarjeve. Od teh izviračo subverzivni poskusi. Zapeljati hočejo naš narod, iztrgati mu iz srca ljubezno do države in do vladarske rodbine, dasi je naše krvi. Glede na zdravi smisel naših ljudi se ne bojim, da bi uspeli; vendar je dolžnost upravnega uradništva, da z budnim očesom sledi za vsemi poizkusi, ki merijo na to, da omajajo temelje naše države, ter da s primernimi odredbami to prepreči. Dolžno je to državi, dolžno svoji vesti, dolžno svojemu rodoljubnemu srcu, dolžno čušu hvalečnosti. Saj vam, gospoda moja, država daje eksistenco, za katero vam ravno v poslednjih dneh odreja obilnejša sredstva.

Dolžni ste to pa naposled tudi onej zvišenej osebi, katere vlada in vodi našo veliko, ujedinjeno domovino danes, evo, že četrto leto in katera dolžnosti svojega visocega poklica pojmuje tako vestno, da smo prepričani, da nas nekoč reši vseh poizkusov kogarkoli zunaj naše države, da nas poniža in v razvoju ovre.

Njegovo Veličanstvo kralj Aleksander I. naj živi!

Krepki živijo-klici vseh navzočih so sledili temu govoru.

Kaj je Jugoslaviji najbolj potrebno?

To uganjko stavljajo gospodje okoli »Jutra« že več kot teden svojim naročnikom in čitateljem. Da ne bo pomote, povemo gospodom takoj v začetku: med odgovori so hoteli najti svoja imena in no... mislili so, da bo neslo, ker bo profit poslanih izrezkov razprodanega »Jutra« znašal več od ponudene nagrade in se bo število naročnikov vsaj podvojilo.

In zdaj odgovor na postavljeno vprašanje. Ta sicer ni težaven, ampak vprašanje v »Jutru« — sila na smeh. Ali nismo slišali že do oglešnja, da je demokratska stranka edina državotvorna, da se imamo samo njej zahvaliti, če država sploh še obstoja itd. itd. Kaj je treba potem tukaj še vprašanja? Ali naj bo vse isto govorjenje samo zvižganje otroka po hosti, da ga ni strah pred samim seboj? Hm, hm!

tipom. V gneči borznega vrvenja se zadene tujec obme; hkrati začutim, kako me nekaj rahlo potegne za suknjič. Ko se ozrem, ni bilo o možu več duha ne sluha. Nehote se potipjem za uro in listnico. Oboje je nedotaknjeno na svojem mestu. Ko pa vtikam listnico nazaj v notranji žep, začutim v vnanjem prsnem žepu nekaj trdega. Sem vanj ter izvlečem kos kartona. Kaj menite; kaj je bilo? ...

»Posetnica,« je vprašal detektiv. »Posetnica dr. Karrasa, zobozdravnika. Tistikrat, Mr. Jenkins, sem razločno čutil, kako mi je jelo srce razbijati in kako mi je silila kri v glavo. Uvidel sem, da je v tej blaznosti metoda. Vse to je moralo imeti svoj namen... Borza stoji na Adolfovem trgu. Poševno nasproti, na Starem nasipu, ima neki prijatelj laboratorij za analitično kemijo. Brž hitim k njemu in ga srečno najdem doma. Vzel je karto in jo preiskal vpristo mene. Moj prijatelj je izmed najposobnejših analitikov v našem mestu. Videl sem, kako je raslo njegovo zanimanje od minute do minute. Storil je vse, kar premore kemija. Segrel je karto, počrtil jo z najraznovrstnejšimi kemijskimi raztopninami, posul jo z ogljenim praškom... majhen košček je celo sežgal — vse zaman. Karta se ni znebila za nobenega njegovih poizkusov. Nazadnje mi jo je vrnil. Na tej posetnici ni nikakega sporočila,« je dejal. »Lahko ti prisežem, ako hočeš. Gotovo brije kdo norce na tvoj ročaj.« (Dalej prihodaj.)

Naj mi oprostijo gospodje okoli »Jutra«, da se ustavim še s par besedami pri njih, predno odgovorim na glavno vprašanje. Ze vprašanje samo na sebi je, neglede na nameravani dobiček, iz tujih vrtov k nam presejana roža in kaže, da gospodje niso prav zrasli iz naše zemlje. Zato je jako potrebno, da ne bi imeli v zadevah našega naroda nobene besede. To naš narod dobro ve in bo pri prihodnjih volitvah to ravno tako jasno povedal. Pod Avstrijo so brali »Freie Presse« in njene razpise pri nas nemški uradniki, naš narod ni vedel za nje — tem bolj pa odklanja v lastni državi te destilirane tuje limonade.

S tem sem pravzaprav že vse povedal. Kajti v času, ko se je delala ustava, so govorili v imenu Slovencev in Hrvatov ljudje, ki niso zrasli iz naroda, ampak so se vsilili vanj in so danes še — le začeli spoštovati, kaj ta narod pravzaprav rabi. Rabi torej predvsem: da ti ljudje enkrat za vselej in kolikormogoče hitro izginijo iz svojih mest in da pravi zastopniki vseh treh plemen revidirajo tisto nesrečno delo, ki je vir vsega zla in čim dalje hujšega, to je ustavo! Ko bodo Slovenci in Hrvati videli, da se delati tudi oni na stebrih te države in da je ta država njih narodna država, bo izginilo nezadovoljstvo — in ne bo treba vpraševati, kaj je državi najbolj potrebno; kajti obenem z nezadovoljstvom bodo izginili tudi tisti, ki danes žive od njega.

Potem bo tudi konec večnih kriz, ker se bodo ljudje, ki bodo na krmilu države, zavedali, da so zato izvoljeni od naroda, da kaj delajo, ne pa zato, da postanejo čimpreje ministri in dobe po šestih mesecih doživljenski naslov »minister na razpoloženju«, s primerno penzijo, seveda!

To se bo nadalje onemogočilo, da bi vsa minister pripeljal s seboj pol poročice v ministrstvo, pol pa je poslal v izvedeniško komisijo v tujino, tako da v centralnih uradih nimajo niti stolov za razne inspektorje — vsak od porodice je namreč takoj inspektor — država pa kmalu ne bo mogla plačati niti potrebnih niti nepotrebnih uradnikov.

Tako bo izginila tudi že bojeslovna korupcija.

Seveda: glavni pogoj za vse to je, da najhitreje izginijo ljudje, duh in listi, ki prinašajo gori omenjeno vprašanje.

Zeta.

Irske zadeve.

Na Irskem se vrši odločilno gibanje za sporazum z Anglijo. Odposlanec irskega parlamenta, ki so se pogodili z angleško vlado o samostojnosti Irske, so zadel s svojim načrtom na odpor precejšnja dela lastnih pristavev. Posebno tehtno je, da je proti doseženemu sporazumu celo sami dosedanjí predsednik irske vlade Devalera. Vsa dežela se je razdelila na dva tabora, na ekstremne elemente, ki zahtevajo dogovorjeno pogodbo z Anglijo, in na zmernejše, ki se jim zdi dosežena samostojnost nadosti velik uspeh in si žele iz dosedanjih anarhičnih razmer v red in mir.

Dočim je angleški parlament že sprejel dogovorjeno pravo, je treba le še, da ga sprejme irski parlament, Dail Eireann. Ravno v njem se vrše odločilne debate, v katerih se merijo ekstremni in zmerni politiki. Te dni se je vršilo v njem glasovanje v neki zadevi postranskega pomena, v kateri pa so se poslanci ločili po gorenji pripadnosti v dva tabora. Izid glasovanja da tedaj sklepati na končno odločitev. Dne 22. decembra se je namreč glasovalo o predlogu, da naj se prekine debata čez praznike in naj se nadaljno zasedanje zboru preloži na 31. januar leta 1922. Ta predlog pa je vneto pobijal Devalera, podpiran po svojih ekstremnih pristavih. Glasovanje je izkazalo le 44 Devalerovih pristavev nasproti 77 glasovom, s katerimi je bil predlog na odgoditev sprejet. Sklepa se, da je izid te prve parlamentarne bitke, ki pomeni prvi Devalerov poraz, pokazal gotovost, da bo ratificirana mirovna pogodba z Anglijo.

V januarja, dne 21., se vrši v Parizu veliki kongres Ircev, na katerem se zbera odposlanec irskega ljudstva s vsega sveta, ne le iz Evrope, marveč tudi iz Amerike, kjer biva kakor znano, daleko največ Ircev, ki zavzemajo tudi zelo važna javna in privatna mesta, iz Afrike, Avstralije in od drugod. Kongres se bo vršil v velikem stilu; združen bo tudi z rastavo irske umetnosti, s prireditvijo irskih dram v enem od gledališč in vprizoritvijo koncerta irske glasbe. Takih prireditev Ircev kmalu ne bo treba več prirediti na tujih tleh, ker se jim očividno že v bližnjih dneh ne bo treba več bati ne ljube kontrole na lastni zemlji.

Politične vesti.

Kaj je Jugoslaviji najbolj potrebno? Na to vprašanje odgovarja »Agrarier Tagblatt« v svojem noveletnem uvodniku. Predvsem konstatira člankar, da je naš narod v svoji masi še politično nezrel, da ne zna še samostojno misliti in razsojati ter da vsled tega slepo drvi za posameznimi političnimi voditelji. Ravno vsled svoje nezrelosti pa sledi najraje onim, ki mu največ obljubljajo. H koncu pravi člankar, da bi bilo nujno potrebno, da bi zapustili svoja torišča vsi stari politiki, ki so prepojeni z duhom reakcije in prepustili svoja mesta novim močim, ki bi v skupnem delu z vsem narodom zgradili močno državo. Narod naj se zave svoje moči in vrže ob tla krive bogove ter se brez predsodkov udeleži dela pri zgraditvi države. Potem uspeh ne bo izostal.

Za pošten sporazum. V zadnji številki prošlega leta razmotriva zagrebška »Slobodna Tribuna« naš notranje politični položaj. Ostro obsoja vladne stranke, ki da so hotele z nasiljem oktroirati narodu svoje hotenje in s tem

ustvarile v državi plemenske antagone, ki se razvija v separatizem in naravnost v protidržavnost. Nič manj ostro pa ne napade člankar opozicijskih grup in očita predvsem »Hrvatskemu bloku« brezvestno, demagoško hujskanje, s katerim zavaja mase in škoduje državi. Prihaja do zaključka, da tako ne bo šlo dalje ter da je nujna zahteva nadaljnjega sadnega obstoja naše države pošteno sporazum med vsemi plemeni in strankami v Jugoslaviji.

Mala antanta bo zahtevala izpremembo teksta madžarske kraljeve prisege. Napram nizozemskim novinarjem, ki so prišli na češkoslovaško, da prouče tamošnje razmere, je češki ministrski predsednik dr. Beneš izjavil, da ob priliki prve volitve madžarskega kralja mala antanta zahtevala, da se bo tekst kraljeve prisege ob priliki kronanja izpremenil in iz njega izpuštil pasus o principu teritorialne nedotakljivosti madžarskega kraljevstva. V političnih krogih je ta Beneševa izjava zbudila veliko senzacijo.

Gospodarstvo.

Bančni polom v Italiji.

Banca Italiana di Sconto v Rimu je ustavila plačila in prosila, da se ji dovoli moratorij za dobro enega leta. Sodišče je moratorij dovolilo.

Banca di Sconto je bila ustanovljena 1. 1915 v Rimu in šteje 68 podružnic. Ekspanzivnost banke se je pokazala prav posebno med vojno. Razvoj banke je šel skokoma navzgor. Pri ustanovitvi je znašal delniški kapital 70 milijonov lir. Leta 1917 se je pa zvišal delniški kapital na 115 milijonov lir, leta 1918 na 180 milijonov lir in leta 1919 na 315 milijonov lir. Banka je plačala leta 1915 po 5,4%, 1916 po 6%, 1917 po 6%, 1918 po 7%, 1919 po 7,4%, in leta 1920 po 8% dividende. Delnice so se glasile na 500 lir.

Na zadnji seji je upravni odbor podrobno razmotrival stanje banke in prišel do zaključka, da mora prositi za moratorij. Banka je imela ogromne investicije svojih kapitalov v veliki industriji. Med vojno je podpisala banka vojno industrijo, dočim je takoj po vojni investirala kapital v nova industrijska podjetja. Namen banke je bil, industrijsko osamosvojiti Italijo tujih vplivov.

Banka je šla s svojimi investicijami predaleč. Posojala je kapitalje na dolge odpovedne roke in preko svoje finančne moči. K temu je prišla še kriza v veliki industriji, ki se ne razteza samo na Italijo, ampak na cel svetovni trg. Upanje, da bo kriza kratkotrajna, se je izjalovilo. Industrija je zapadla stagnaciji. Banka ni mogla ugoditi svojim plačilnim obveznostim, ker je bilo nemogoče dobiti denar od industrijskih podjetij.

Položaj je bil vedno slabši. Upniki so pritiskali. Banki je prišlo na pomoč konzorcij s posojilom 600 milijonov lir. Toda tudi vsa vsota je bila kmalu izčrpana. Vlada je že hotela zagotoviti banki s pomočjo drugih banknih zavodov nov papirnat denar. Vendar je prišla vlada do prepričanja, da tudi ta operacija ne prepreči krize. Nujno potrebna je zato popolna likvidacija denarnih poslov Banke di Sconto.

Banka ima poleg drugih industrijskih podjetij, založenega denarja samo v Ansaldo koncentru okroglo pol milijarde lir. Ansaldo koncern ima v svojih štiridesetletih podjetij zaposlenih 80.000 delavcev.

+ Ljubljanski sejm za krzna. Pavlovi ljubljanski seimi na kuhovinu.

ki so se vsako leto vzdrževali v prostori ljubljanskih javnih skladišč, so nekdanji zelo sloveli. Udeleževali so se jih ne samo domači kožuvinarji, ampak so pošiljali nanj svoje zastopnike tudi največje nemške, italijanske in francoske tvrdke s kožuvin. Na žalost so seji med vojsko spali. Ker slovi baš Slovenija, odnostno vsa naša Jugoslavija po svoji kožuvinariji in ljubljana kot ustvarjena za trgovsko posrednico med severozapadnim in jugovzhodnim trgovskim svetom, oživi »Balkan«, delniška družba za mednarodne transporte, te semnje zopet v svojih javnih skladiščih v Ljubljani. Dunajska cesta 33. — Prvi tak semenj se bo vršil 23. januarja 1922, t. j. tretji ponedeljek po sv. Treh kraljih. Nanj opozarjamo vse posestnike kožuvinarji in trgovce. Prodajalcem, ki bi imeli malo kož, da bi se jim ne izplačalo priti samim v Ljubljano, prevzame prodajo »Balkan« po lastnih komisijonirjih-strokovnjakih za najvišje dnevno ceno. Tako blago pa mora dospeti v Balkan najkasneje do 21. januarja. Na posamezne kože naj bodo pritrjeni lističi z imenom lastnika in z najvišjo zahtevano ceno. Ker z ozirom na različne prometne odnose, carinsko-izvozne predpise, malemu lovu in kmečkemu ljudstvu direktna prodaja kož v inozemstvo ni mogoča, je ta semenj ravno za te sloje največje važnosti in te tembolj, ker si jih dosedaj premeteni kupčevalci v največji meri izrabljali. Kakor poroča Lipska »Kürschnerzeitung« z dne 4. decembra, so cene kožuvinarji jako poskočile ter se plačuje n. pr. za vidro Mk 1.400 do 2.000, za kuno belico Mk 4.000 do 4.500, za kuno zlatice Mk 5.000 do 5.500, za lisico Mk 1.000 do 1.400, za dehorja Mk 500 do 550, za podlasico Mk 10 do 40, za jazbeca Mk 180 do 220, za divjega mačka Mk 180 do 250, za domačo mačko Mk 30 do 50, za zajca Mk 28 do 33, za srno Mk 45 do 60.

+ Nove trgovinske agencije. Po sklepu ministra trgovine in industrije se ustanove po novem letu jugoslovanske trgovinske agencije v Leipzigu, Havru in Dünkirkenu.

Dnevne vesti.

— Naše cene naročnike se ponovno vlnjudo opozarjamo, da gotovo vplačajo naročnino v znesku 12 dinarjev za en mesec. One, ki imajo ev. se kak zaostanek opozarjamo, da ga pač takoj poravnajo, ker sicer jim bomo list brezpogojno ustavili. Mi moramo vse plačevati vsaj splošno, če ne celo vnaprej, zato nam ni mogoče, čakati dalje časa na poravnavo naročnine. Cenj. naročniki naj blagohotno to vstopajo in se seveda tudi po tem ravno. Opozorjati bi še ponovno, da mora biti na položnicah označena dinarska vrednota, ker sicer pošta položnic ne sprejme. Kdor bi se bil morda zmotil, naj takoj piše po drugo položnico, da bi mogel poravnati naročnino, da se mu sicer list ne ustavi. — Uprava.

— **Novoletna brzojavka kralja Aleksandra I.** Na svojo novoletno čestitko prejel je pokrajinski namestnik Ivan Hribar iz Beograda ta le brzojavni odgovor: »Gospodinu namestniku Hribaru, Ljubljana. Srdačno vam blagodarim na toplo tem tekstu. Pod dragim utišem, kole sam ponej iz Slovenije, želim, da se širno tog lenog kralja naše zemlje zna, koliko mi le na srcu njegovo blagostanje. Aleksandar.« Pripomniti je, da je brzojavka bila doposlana naravnost in ne po ministru ali maršalatu dvora, kakor je običajno. Smatrati je to za posebno odlikovanje.

— **Reduciranje uradništva v ministru za socialno politiko.** Najprej se je izvršilo reduciranje v omenjenem ministru (minister dr. Zerjav), a to odločilo in naglo. V enem oddelku tega ministristva so odprstili dve tretjini uradništva. Tudi v ostalih oddelkih, kakor tudi pri pokrajinskih upravah se je število uradništva znižalo na minimum.

— **Kako žutijo Nemci v naši državi.** Je pokazala »Cillier Zeitung« v svojem novoletnem članku. Krokodilove solze toči članek zaradi Nemčije in Avstrije, zaradi izgube Gorljne Šlezije in Sopronja, ne omeni pa niti z besedico, da je naša država izgubila Korosko in Primorje in da nam je mar vzela velikega kralja Osvoboditelja.

— **Praniki v leto 1922.** Letos bomo imeli 8 dvojnih praznikov. Pustni terek bo zadnji dan februarja. Velika noč 16. aprila, Binkošti 4. junija, sveti večer pada na nedeljo, tako da bomo imeli 3 božične praznike skupaj.

— **Vse slovenske pevke zbore vabi pripravljalni odbor »Zveze slovenskih zborov«, da pristop k Zvezi do 6. januarja pismeno naznani in k ustanovni skupščini na Sv. Treh kraljev dan ob 10. uri dopolnijo poštoje svojega delegata. Lokalni dvorana Glasbene Matice. Odbor.**

— **Državni službi se je odpovedal ravatelj urada za pospeševanje obrti v Ljubljani g. inž. Viktor Turnšek.**

— **Višilve napovedi za dohodnino in rentnino za leto 1922.** Koncem decembra se je objavilo v Uradnem listu razglaslo delegacije ministristva finančno, po katerem je vložiti do 31. januarja 1922 napovedi za dohodnino in rentnino za davčno leto 1922. Davčni zavezanec morajo podati svoje napovedi do omenjenega dne, ne da bi čakali poseben poziv od davčnega oblasti. Kdor v določenem roku ne vloži napovedi, temu se dohodnina, oziroma rentnina lahko odmeri brez nadaljnjega poziva na podstavi uradnih priporočil. Potrebni uradni obrazci za napovedi se dobijo brezplačno pri davčnih oblastih in davčnih uradih. Napovedi je oddati v Ljubljani pri davčni administraciji, drugod pa pri omenjenem ovraknem oblastvu, v katerega okrajju davčni zavezanec redno prebiva.

— **Novi invalidski zakon** je stopil v veljavo z novim letom. Invalidske podpore se zvišajo od meseca 15. na 30 Din. V to svoto pa se ne računata niti penzija, niti posebni invalidski davki. Do invalidskih do-

+ Ljubljanski veliki semenj v letu 1922. 11. vzorčni veliki semenj se priredi v Ljubljani v 1. 1922 v dnevih 1. do 2. do 11. septembra. Velikanski uspehi do razstavljalcev preteklega semnja, njih izražene želje ob zatvoritvi, kakor tudi dosedanje živo zanimanje in inozemstva jamči, da bo tudi prihodnjeletna prireditelj zadovoljila vse udeležence. Z gotovostjo pa se mora že sedaj videti, da bo sedanjí prostor za prihodnji semenj, kateri se bo moral staviti na veliko širšo podlago, dosti premajhen. Stori se se že koraki, da se bo moglo sejmšče primerno povečati. Ljubljani je videla dalekosežen pomen te svoje prireditve, na katero je tako ponosna in bo gotovo podpirala prireditelje v njih stremeljenju vzdržati semenj tudi v 1. 1922 na višku. Danes že apeliramo na industrije, obrtnike in veletrgovce vse kraljevine, da se udeležijo sejma v kar največjem številu kot razstavljalci. Samo z rezultati svojega dela moremo imponirati svetu in najlepša prilika v to je »Ljubljanski veliki semenj«. Ta prilika pa je za pridobitne kroge, ki se udeležijo sejma kot razstavljalci še posebnega pomena, ker si ne prihranijo samo visokih stroškov za potnike, dopisovanje in iskanje odjemalcev, ampak morejo v nekaj sejmških dneh pridobiti z lahkoto naročila, ki jih zaposlujejo mesece in mesece. Koncem meseca januarja bo prišel sejmški urad, ki pošlje permanentno na sejmščišče od Gospodarske cesti, razpošilja interesentom vabila, sejmške reče in prijavnice ter daje že sedaj vse potrebne informacije o prihodnjeletni prireditvi.

+ **Dunajski vzorčni semenj.** Prihodnji dunajski vzorčni semenj se vrši od 19. do 25. marca 1922, to je dva tedna po sejmu v Lipskem. Vpisovanje razstavljalcev se zaključuje 15. januarja 1922.

+ **Novi avstrijski bankovci** po 50.000 kron. Generalni svet Avstro-ogrske banke (za avstrijsko poslovanje) je s pritrdivitvi vlade sklenil emisijo bankovcev po 5000 in po 50.000 kron. Izdali se bodo najbrže v drugi polovici meseca januarja.

— **Prvi radikalni župani v Sloveniji.** V kočevski občini Briga je bil izvoljen posestnik in trgovec v Prežah g. Anton Poje za župana. Med odborniki je 5 Slovencev in 5 Nemcev. V Borovcu je bil tudi izvoljen radikal g. K. Cerne za župana.

— **Francosko-češko prijateljstvo.** Francoski predsednik je imenoval 21. francoski regiment za »češkoslovaški regiment«.

— **Nov madžarski list v Jugoslaviji.** V Novem Sadu je začel izhajati madžarski tednik »Vajdasage«, ki piše v jugoslovanskem državnem smislu.

— **Demonstracije madžarskih karlistov.** Dne 29. m. m. so obhajali pristabi blvsvega kralja Karla obletnico kraljevega kronanja s slovesno mašo v blvi dvorni cerkvi sv. Matjaža. Maše so se udeležili vsi poslanci karlistove stranke, številni višji častniki in aristokratje. Po maši so se razvile pred cerkvijo viharne demonstracije s klic: »Eljen Karl, kralj Velike Madžarske!« Popoldne so v parlamentu karlisti obnovili demonstracije. Poslanec Ugron je zaklical predsedniku: »In vendar se povrne Karl kot kralj na Ogrsko!« Demonstracije so postale tako hrupne, da se je morala seja prekiniti.

— **Pokojniški zakon za zdravniške vdove (vdovec) in sirote Kraljevine SHS** ima dne 5. januarja 1922 ob 3. uri pop. v magistratni dvorani v Ljubljani svoj letni občni zbor.

— **Prvi redni občni zbor Slov. zdrav. društva v Ljubljani** se vrši 5. januarja 1922 ob 4. pop. istotam s sledečim sporedom: 1. Poročilo odbora. 2. Poročilo o dr. Löschner Maderjevi ustanovi. 3. Volitev predsednika in odbora ter 2. regl. rač. zaključkov in dr. Löschner M. ustanove. 4. Določitev časopisov za 1. 1922. 5. Samostalni predlogi članov, ki se morejo vsaj 4 dni pred zborom pismeno naznaniti odboru. 7. Sključnosti.

— **Tudi redek slučaj.** Pišejo nam: Ko sem dne 28. decembra t. l. šel v Vašem cenj. listu med dnevnimi vestmi članek: »Slovenijardec. Redek slučaj itd.«, sem se spomnil na enako redek slučaj, ko je leta 1919, praznoval 50 letnico svojega truda in odgovornostnega službovanja progovni paznik J. Ž. Jože Stopnik v Zidanem mostu. Med obema slučajevema pa je samo ta razlika, da je dobil usnjarski pomočnik za služni križec, železniški paznik pa, ki je stal celo dobo človeškega življenja z eno nogo v zaporu, z drugo pa v grobu, pa je bil od svojega delodajalca čisto ljudec pohvaljen. Obratno ravnanje naše železnice v Ljubljani torej ni priznalo 50 letnega delovanja svojega uslužbenca toliko vrednim, da bi bilo izposlovalo pri merodajnem mestu višje odlikovanje. Žalostne razmere! Tu se vidi, kaj je delovanje nižjega železničarja v oči višjih.

— **Dilaški kuhinji v Kranju** so darovali za sklad Petra I. Osvoboditelja sledeči gg.: dr. Artur Wurzbach (Predvodj) 200 kron, Fr. Demšar (Češnjica) 200 K, Fr. Ks. Salovec (Kranj) 200 K, Anton Teran (Bistrica) 120 K, tvrdka »Indus« (Pollak, Ljubljana) 500 K, Ivana Ogorevc (Kranj) 400 K, tvrdka Medić, Rakovec in Zankl (Ljubljana) 1000 K.

— **Spored koncerta,** katerega priredi pod pokroviteljstvom Glasbene Matice v sredo, dne 4. januarja 1922 v dvorani Filharmonične družbe: profesor konservatorija Glasbene Matice v Ljubljani gospod Jan Slais (goss), gospa Ruža Deylova (klavir) in gospa Marija Rühl-Nostis (sopran). 1. Orleg: Sonata za goss in klavir (O-dur), a) Lento doloroso, Allegro vivace, b) Allegretto tranquillo, c) Allegro animato. 2. Mendelssohn: Koncert v E-molu. a) Allegro molto appassionato, b) Andante.

c) Allegro molto vivace. (Goss in klavir.) — Odmor. — 3. Chopin: Fantazija v F-molu (klavir). 4. a) Lajovic: Serenada, b) Lajovic: Pesem o kralju, c) Pavčić: Uspavanka, d) Pavčić: Cielban-Cielbi, (Pesmi za sopran s spremljevanjem klavirja). 5. a) Glazunov: Meditacija, b) Cui: Arletta, c) Ondrick: Skocna. (Goss in klavir). 6. a) Konjovic: Pod pendžeri, b) Dvorak: Dobro noč, c) Dell Acqua: Villanelle. (Pesmi za sopran s spremljevanjem klavirja). 7. Sarasate: Cigarske melodije. (Goss in klavir.) Začetek točno ob 8. zvečer. Cene prostora: Sedeži po 15, 12, 10, 8 in 6 din. Stojišča po 3 din., dijaške vstopnice po 2 din. Predprodaja vstopnic od 2. januarja dalje v pisarni Glasbene Matice, Gosposka ulica in na večer koncerta pri blagajni.

— **Nekaj vesti o naših vojnih ujetnikih v Rusiji.** »Slovenskemu Rdečemu Krizu« se je sporočilo, da je leta 1920 v Novem Nikolajevskem, Gub. Tomsk, Sibirija, prigodno tišnje epidemije umrlo več jugoslovanskih vojnih ujetnikov. Med temi sta bila Slovenca: Podčastnik Mihalj Dubravac od 37. toln. polka, 43 let star, iz Tolmina, in Jakob Dolenc, od 10. tren. div., 30 let star, iz Studenca. Sorodniki teh dveh umrlih vojnih ujetnikov se tem potom o tem obveščajo, s pripombo, da jim »Slovenski Rdeči Kriz« v Ljubljani, Mestni trg št. 11, lahko preskrbi milski liste, ako temu zato vpošljejo znesek 50 kron. Dalje se naznanja, da so priklon železnice nesreče pri transportu invalidov. 4 km pred Jekaterinburgom, Ural, dne 20. septembra 1920 ponesrečili tle Slovenca: Brumek ali Smer Fran, sin Ignaca, od 27. domobr. polka iz St. Ruperta in Fischl Ignac, sin Ivana, od 15. H. I. R., 47 let star, iz Rastoke-Privide (?). Glede teh se ne morejo preskrbeti milski listi. Naspornito so pa glasom poročila nekega se vratičnega vojneke ujetnika bili ostali v Rusiji v jeseni leta 1920 živi in zdravi tle Slovenci: Stanko Gaberšek, 27 let star, in Mencin, 30 let star, oba iz Ljubljane, in Martin Babič, 41 let star, z Dolenskega. Vsi trije so morali še ostati v Krasnojarsku, kjer jih je mestna boljševiška vladja zadržala iz neznanj vzrokov. V mestu Vladivostoku je ostal krotak Bohinc, 35 let star. V mestu Sajgonu, francoske kolonije Indo-Kine, je v mestni bolnici umrl dne 25. marca 1921 Lovrenc Piskal, 25 let star, rodom iz Maribora.

— **Pred stavko češko-slovaških učiteljev** iz Prage poročajo listom: V sredo je imelo učitelstvo cel dan posvetovanja v Narodnem domu na Kraljevih vinogradih. Posvetovanja so se tikala zakona glede znižanja dosedanjih učiteljskih plač. »Tribuna« poroča, da so se posvetovanja tako sklenila, da učitelstvo ne bo stavkalo, dokler ne odločijo politične stranke o nasvetu posl. Brodskega, ki ga bo podal poslanski zbornik in ki se tiče omenjenega zakona.

— **Javna telefonska govorilnica.** Pošto in brzojavno ravnanstvo v Zagrebu je vija, da se je v Skradu otvorila javna telefonska govorilnica.

— **Kakor pri nas.** Kakor se da posneti po »Pr. T.«, namerava v češko-slovaški republiki v začetku tekočega leta cela zveza uradnikov iz ministristva financ in javnih del izstopiti iz državne službe ter stopiti v zasebna podjetja. — Svoje dni se je uradnišvo ponašalo z državno službo, danes je državni uradnik moderna državna tlaka, ki dela in gara za suho skorjico kruha, drugega tako nima več pod svetlim solncem.

— **O vdiranju potnih listov v inozemstvu.** Ministristvo trgovine in industrije objavlja: Na vprašanje glede časopisnih vesti o novih predpilih za vdiranje potnih listov v inozemstvo, je ministristvo notranjih del, oddelek za državno zaščito obvestilo, da tudi nadalje veljajo vsi dosednji predpisi z edino izjemo, da bodo v bodoče potniki na Dunaj, v Budimpešto, Odraec in Trst dobivali sicer vitez tudi za nazaj, da se pa morajo kljub temu javiti pri naših konzulatih v teh mestih, ker bi se jim sicer zabranil povratek. Potnikom v druge kraje v Avstriji, Madžarski in Italiji se ni treba javljati.

— **Smrtina nesreča.** Posestnik Kardinar iz Gor. Krapla pri Ljutomeru se je božični večer vračal na sahe iz vinograda v Slanjaku. V zozdu so se sani prevrnile ter je Kardinar priletel z glavo s tako silo ob drevo, da je na mestu izdihnil.

— **V vlaku ustreljen.** Med postajama Slati na in Bukavica (Slavonija) je orožniška patrulja revidirala potne liste. Pri tem je našel na elegantnega potnika, ki je bil brez dokumentov. Na poziv, naj na prihodnji stopaj izstopi, je potegnil iz žepa revolver ter ga naperil proti orožniku. Ta pa je bil urnejši ter je ustrelil tulca v srce. V mrtvem so spoznali nevarnega voditelja banditov Stanislavjevića — Carugo, ki so ga oblasti že dolgo iskale. Dan poprej je bil pri Orahovici ustreljen njegov tovariš bandit Pero Udovčić, ki je nedavno ustrelil dva orožnika.

— **Vlom v Skofji Loki.** Neznani tatovi so vlomili včeraj v trgovino Potokovnikov v Skofji Loki in odnesli za 70.000 kron usnja in to same boks-kože. — Kam so pobegnili tatovi z ukradenim usnjem ni znano, možno pa je, da so se zatekli v Ljubljano.

Ljubljana.

— **V sredo, dne 4. t. m. nastopijo v dvorani Filharmonične družbe** na Kongresnem trgu št. 9 našemu občinstvu do sedaj še neznani umetniki. Kot vilinski virtuoz nastopi profesor tukajšnjega konservatorija Jan Slais, izvajal predvsem seriozni vilinski program. Na klavirju ga spremlja ga. Ruža Deylova, blvsja goljenka praškega in pariškega konservatorija, ki je pred volno delovala nekaj časa kot profesorica klavirske tehnike na carskem konservatoriju v Kijevu. V družbi s prof. Slaisem je priredila več izvrstno uspešnih koncertov v češkoslovaški republiki. Pred dobrim letom pa sta nastopila tudi že v Mariboru in žela tam največje priznanje tamošnjega koncertnega občinstva. Njima se pridružuje ga. Marija Rühl-Nostis, sopranistinja. Kritike njenih dunajskih koncertov li priznavajo enoglasno izvrstne uspehe ter jo pristejajo med najboljše sedanje koncertne pevke. Na našem koncertu poje dve Lajovicovi in dve Pavčićevi pesmi v slovenskem jeziku, dočim poje Konjevičev: Pod pendžeri, v hrvaškem jeziku, Dvorakovo: Dobro noč, v češkem, Dell Acqua: Villanelle, v francoskem jeziku. Skrbno sestavljeni in izbrani program nam je porok, da se nam bo nudil v sredo zvečer umetniški užitek prvega reda. Naše občinstvo opozarjamo, da se vrši ta koncert v dvorani Filharmonične družbe na Kongresnem trgu in da so vstopnice v predprodaji v pisarni Glasbene Matice, Gosposka ulica 8, I. nadst.

— **III. Sportni ples.** Sportni ples, ena najbolj anihiranih, vsakoletnih plesnih prireditve, se vrši v soboto 7. januarja v vseh prostorih Narodnega doma. Na programu

je ples, variete, godba, kavarna »Pri dveh labodih« itd. Vstopnice se bodo dobivale od danes naprej v predprodaji. Vstopnina za osebo 4 K, obleka promenadna, posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

— **Mestni gospodarski urad** odda brezplačno 8 st. ječih kostonjev na Strelški ulici mestnim revežem. Interesenti naj se zglasijo v mestnem gospodarskem uradu od 9. do 10. dopoldne.

— **Društvo stanovanjskih najemnikov za Slovenijo s sedežem v Ljubljani** vabi člane na redni občni zbor, ki se bo vršil dne 14. januarja 1922 ob pol 8. uri zvečer v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani. Dnevni red: 1. poročilo predsednika, tajnika in blagajnika; preureditev pravil s posebnim povdorkom, da je društveni namen tudi pobliži draginjo: določitev članarine za leto 1922; 3. organizacija; 4. volitev odbora; 5. Slučajnosti. Prihodnja javna odobrova seja se vrši v sredo, dne 4. januarja 1922 ob 8. uri zvečer v mali dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje članom dnevno od 6. do 8. ure zvečer informacije Sv. Petra cesta št. 12 pritično, desno.

— **Rajko Arce.** Na Novega leta zvečer je umrl v 80. letu starosti g. Rajko Arce, poštni blagajnik v poklju. Pokojnik je bil vsakozki vnet Slovan in zelo nabražen značaj, ki se je zlasti mnogo pečal z rusko literaturo. V mlajših letih je veliko potoval po Rusiji. Bil je tudi veliki prijatelj dramske umetnosti, za kar je najljepši dokaz njegova oporoka. Vse svoje premoženje in nepremično premoženje je zapustil Dramatičnemu društvu v Ljubljani. Če bi pa tega ne bilo, pa Slovenski Matici. Zapuščina znaša menda okrog 1 milijuna kron. Pokojnik je izrazil željo, da se njegov zemeljski ostanki upelje in se v to svrhu prepelje truplo v Prago v ondetni krematorij. Blag mu spomin!

— **Kako se menjajo ponarejeni lirski bankovci?** Na Silvestrov dan se je posrečilo ljubljanski policiji, da je prišla dva predzna menjalca ponarejenih lirskih bankovcev. Poznatni vrhniški tiliotapec I. Kunc je dobil ponarejen bankovec za 500 lir. Sel je v Ljubljano in je poskušal zamenjati bankovec v raznih bankah. Povsod so ga zavrnili in pustili, da je mirnim potom odšel. Kunc pa je hotel na vsak način ta bankovec novčiti. — Pozval je svojega tovariša Brečiča in ta je prodal ponarejeni lirski bankovec neki ženski za 5050 kron — torej jako poceni. — Ženica je šla takoj po nakupu bankovca v neko banko, kjer so ji bankovec mesto izplačali zaplenili in poklicali policijo. — Žena je povedala, kje je dobila ponarejeni bankovec in opisala možakarja, od katerega ga je kupila in pošteno plačala. — Nato je policija po opisu aretirala na kolodvoru Kunca in Brečiča. Pri njih so dobili toliko denarja, da je škoda žene pogoltnoma krita.

— **Žepar v gostilni.** Francetu Kovaču, krojaču, je ukradel neki prijazni sopivec v neki gostilni v Krakovem iz žepa v tolvniku srebrno uro z veržico, vredno 1200 K.

— **Uradna tajnost — zaščita tatov.** Svoječasno smo poročali, da je ljubljanska policija že del časa zasledovala predznega goljufa, ki je ogoljufal več strank v Mariboru in Ljubljani. Baš na podlagi častniških poročil je bil aretirani dotični tat in gozuj. Mož pa se je pritožil, da je bil aretirani samo zaradi tega, ker je policija izdala svojo uradno tajnost in predala listom nekoliko opisa predznega goljufa. — Pri aretirancu so našli vse ukradene predmeta.

— **Tatvina kolesa.** Ključavničarju Avg. Martinčiču, Rimska cesta 14, je bilo ukradeno izpred sedne palače črno pleksano kolo, vredno 4000 kron.

— **Tatvina na Dunajski cesti.** Bivši gostilničarji Mariji Mežnar je bilo ukradeno iz dvorišča nekaj obleke, usnja ter kose platna za žimnice. Ukradene stvari so vredne 1200 kron.

— **Pobegnili** je od doma 14 letna Ela Frank z Opekarske ceste št. 41. Dekle je za svojo starost nenavadno razvito in jo zasleduje tudi že sodišče radi hudoledstva tatvine.

— **Pazite na dekleta!** Ljubljanska policija je dobila v zadnjem času v svrhu informacije in nadaljnjih polzvedh več obvestil, ki povedo, da so neznani zločinci odvedli pod raznimi pretvezami več deklet različnih stanov. Predvsem gredo lovci na sled dekletom, ki so lepe vnanost, osobito pa se zanimajo za take, ki imajo na razpolago denarna sredstva ali dragocenosti. Kakor se da soditi po zadnjih dogodkih, so se pojavili taki ljudje v zadnjem času baš v Jugoslaviji in nujno opozarjamo občinstvo, da pazi na svojo dečo.

— **Aretacije.** Na glavnem kolodvoru so bili aretirani trije radi postopanja in ker so prišli k nam brez potnih listov. — Dalje so bili aretirani 4 radi pljanosti in razgrajanja, 5 oseb pa so aretirali samo radi pljanosti. — Ovadeni pa so bili: 1 radi tatvine, 3 radi prestopka cestno-poljskega reda, 3 radi kaljenja nočnega miru, 1 radi prekracevanja poljske ure, 1 radi prestopka zlaščevalnih predpisov, 1 radi bračenja in 1 radi žaljenja javne straže po § 104.

Celle.

— **Silvestrov večer.** Celjski Sokol je v soboto skupno s Citalnico priredil Silvestrov večer. Dvorana Narodnega doma je bila nabito polna občinstva, da mnogi sploh niso več dobili prostora. Spored večera je bil bogat in krasen in je v polni meri zadovoljil občinstvo. Ob nastopu novega leta 1922 je spregovoril starosta celjskih Slovencev g. dr. Josip Serbec. Nato je bila krasna alegorija, ki jo je priredil v tem priznani g. Matija Benčan. Po polnoči se je ob zvokih ljubljanske voljaške godbe razvila prijetna prosta zabava s plesom, ki je trajala v zgodnje jutranje ure.

— **Trstov koncert** se vrši v četrtek 5. januarja ob pol 9. uri zvečer v mali dvorani hotela »Union« v Celju. Spored tega umetniškega koncerta kaže vseskozi resnično umetniško izbiro. Na sporedu so zelo častno zastopali slovanski skladatelji: Skrijabin, Vitešlav Novak in Čajkovskij. Pričakovati je, da posetijo ta koncert nekega prvega slovenskega pianista najširši krogi našega občinstva, da tako pokažejo, da vedo ceniti svoje umetnike. Vstopnice so v predprodaji v trafikah g. Kovač v Aleksandrovi ulici.

— **V minulem letu 1921** je bilo v celjski župniji rojenih 420 otrok in sicer 219 dečkov in 201 deklica. — Poročenih je bilo 175 parov. — Umrlo pa je 450 oseb in sicer 251 moškega in 199 ženskega spola. — **Kristalni sladkor** se prodaja v Celju po 54 kron, v koehek pa po 60 kron.

— **Tiskarski škrat.** V nedeljski številki med celjskimi novicami objavljeni vesti »Nove krušne cene v Celju«, nam je tiskarski škrat napravil mesto »cene« karte.

— **Krasen dan** je bil pri nas dan Novega leta. Solnce je silalo že v jutranji urah in opoldne skoro tako, kakor v pomladi. Da bi moli mnogo tako lepih dni v novem letu!

Umrlo je v mestu Celju in celjski javni bolnici tekom meseca novembra skupno 21 oseb.

— **Za meso na stojnicah** so določene v Celju cene za prvovrstno 24 kron, za drugovrstno 22 kron za 1 kilogram.

— **Baletni umetniški večer** umetnice na nekdanjem »Imperatorskem gledališču« v Petrogradu, sedanje prima balerine »Narodno opere« v Ljubljani, se. Helene Poljakove, s sodelovanjem umetnika »Mostovskega balet«, Sergeja Strešnjava in virtuozu ruskega narodnega instrumenta, balalajke, g. Baumgarova, se vrši dne 21. januarja 1922 v veliki dvorani Narodnega doma v Celju ob 8. uri zvečer z zelo zanimivim sporedom. Kostume je izdelala rusko umetniško društvo v Ljubljani. Z ozirom na redkost nujnega užika in posebno na to, da se našim ruskim bratom in sestram clajša obstanek, se občinstvo nujno vabi k temu umetniškemu večeru. Vstopnice se dobe v predprodaji pri Goricko-Legkovski in eno uro pred začetkom pri blagajni. Druge društva se naprošajo, da na ta dan ne prireajo nobenih prireditve.

— **Umrlo** je v Celju v Prešernovi ulici trgovka Viljemina Jelenc v starosti 64 let.

Ptuj.

— **Za klavirski koncert slovenskih umetnikov** Antona Tosti in Claire Tosti-Fiedler v Ptuj, ki se vrši v petek, 6. januarja ob pol 8. uri zvečer v koncertni dvorani Mestne glasbene šole (Hrvaški trg št. 3), vlada veliko zanimanje. Izbrani spored obeta ptujskemu občinstvu zanimiv umetniški užitek in gotovo izreden muzikalni dogodek za Ptuj. Vstopnice se dobivajo v predprodaji v trafikah na mestnem magistratu in na večer koncerta pri blagajni.

— **S kakim dobitkom** delajo mesarji bode občinstvo najbolje razvidelo iz sledečega slučaja: Pred 14 dnevi je kupil mesar od kmeta kravo za 1450 kron, koža, katero je prodal po 40 kron kg, je imela 32 kg, tako, da je za njo dobil 1280 K. Vse meso, katerega je bilo 152 kg, je ostalo za 230 K. — Če se vzame najnižja cena kg mesa, po kateri prodajajo, 20 kron za kg, mu je vrglo meso 3040 kron. Torej pri eni sami kravi je zaslužil čistih najmanj 2970 kron. Ptujski mesarji prodajo dnevno najmanj 2 taki kravi, zraven nekoliko telet in prašičev. Povrh vsega tega se bavijo še z izvozom na debelo. Sedaj si občinstvo lahko predstavlja, kako so na njih račun postali vsi milijonarji.

— **Primarij javne bojalne g. dr. Rebula** se je preselil za stalno v Gorico.

— **Socialdemokratski občinski odborniki** nameravajo, ker ni toliko časa nobene rešitve glede potrditve župana, odložiti svoja mesta.

— **Društvo stanovanjskih najemnikov v Ptuj** priredi v torek, 6. januarja ob 8. uri zvečer v gimnaziji, soba 1.a razreda javno sejo. — Na seji se bodo razpravljala vsa važna stanovanjska vprašanja, kakor tudi razložile dolžnosti in pravice najemnikov do hišnih posestnikov. — Najemniki pridite polnoštevilno!

Gledališče in glasba.

Repertoar Narodnega gledališča:

Drama:

Sreda 4. jan. Peterčkove poslednje sanje. Red C.

Cetrtek 5. jan. Roza Berndova. Red D. Petek 6. jan. Popolnoba ob

„NOSTRADAMUS“.

Čez pol ure se je vrnila. Šepa jo je čakala z vročično nestrpnostjo, ki je rasla od minute do minute.

Ze je prelivala na nebu prva zarja svoje blede in rožnate valove. Upihnila sta luč. Arkebuza je povedala tovarišici, da vodi iz grada podzemeljski hodnik.

»Kako jo spraviva od tod?« je rekla Šepa. »Upila bo.«

»Treba je, da pojde radovoljno.«

»Že vem! Porečem ji, da sem se skesala, in ji ponudim, naj ubeži.«

»Ne bo nama verjela... Pustite ta posel meni. Jaz vem, kaj ji moram reči. Plemič, ki nama hoče dati milijon, me je naučil.«

»Milijon!« je vzdihnila Šepa, misleč si: »Če bi ga mogla pobasati sama!«

»Da,« je zamrmrala Arkebuza, »milijon!«

In v mislih je dodala:

»Moj bo!«

Neopredeljena svetloba, ki je silila skozi okno, je risala njiju zločinska obraza v vsej ostudnosti. Sopli sta hripavo; z bledimi ustnicama in drhtečim glasom sta šepetaje dogovorili načrt. Nato je stopila Arkebuza v Florizino sobo...

Spala je. Njeno spanje je bilo nemirno; a spala je vendar, ker je hotela spati. Leva laket ji je visela s postelje v prekrasni marmorni goleti. Desnica je krčevito stiskala ročnik bodalca, ki je bilo nesrečnici poslednji up rešitve...

Arkebuza je pristopila in ji položila roko na ramo. Floriza se je hipoma zbudila ter planila kvišku. Oglas ji je trepetal od groze, ko je vprašala:

»Kako se me drznete dotekniti? Pazite, volunite, ubijte me, ako polkusim zbežati; toda prizanesite mi s svojim dotikom in svojo prisotnostjo. Idite! Izpred mojih oči, vam pravim!«

»Gospodična,« je rekla ženska, »kralj je na grajskem dvorišču.«

»Kralj!...« se je zdrznila Floriza.

»Pravkar je dospel. Gospodična, samo eno besedo. Kralj nama je obljubil po dvesto tolarjev...«

»Ne razlagajte svoje podlosti!« je zaječala Floriza. Izkusala se je obleči, toda zaman; roke so ji trepe-

tale tako krčevito, da ne bi bila spravila obleke nase, niti če bi bilo šlo za njeno življenje.

»Obljubite nama dvakrat toliko,« je siknila baba, »pa vam pomorem zbežati.«

»Zbežati? Oh, da, zbežati!... Dvakrat toliko! Kolikor hočete, vam dam! Tisoč, dvatisoč tolarjev! Moj oče vam da vse, kar premore!...«

»Pojdite z mano!« je dejala Arkebuza ter ji vrgla širok plašč okrog golih ramen.

Floriza je tisti hip pogledala ženski obraz in prestregla njen ostuden smehljaj.

»Oh!« je viknila in odskočila. »To je past!...«

»Tedad naj rečem mlademu možu, da niste hoteli z menoj in ste rajši počakali kralja?«

»Da sem počakala kralja?« je zasopla Floriza. »Le pride naj, pa bo videl, kako umre Floriza Roncherolska!«

»Ubogi mladenič!...«

»Kakšen mladenič? o kom govorite, ničvednica?«

»Kaj vem, o kom! Pravi, da mu je ime Royal de Beaurevers in da vas ljubi... To je vse, kar mi je povedal!«

Floriza je vztrepetala. Njenje krasne, čiste oči so se zasvetile kakor dve jasni zvezdi ljubezni. Vse se je umirilo v nji. Royal de Beaurevers je bil blizu — Floriza je bila zdaj brez skrbi. Nič zlega se ji ni moglo zgoditi. Jela se je oblačiti:

»Dvzajte se, gospodična, preden pride kralj!...«

Floriza se je tesno zavila v plašč, rekoč:

»Vodite me!...«

To je bilo nekako v tistem trenutku, ko je Nostradamus zagledal Marijo Oroxmartsko. Danilo se je in zvonec v stolpu je odbijal osmo uro.

Polublazen od gneva, strasti in skrbi je Roland ukrepal zadnje priprave, da bi s silo odvedel Florizo, ki jo je imel zaprt v Martini sobi. Arkebuza in Šepa sta bili že na poti v Pariz; domenjeno je bilo, da se zglasita popoldne v Betizjski ulici, kjer jima Roland pokaže, kakšen je milijon. Šest Loredanovih razbojnikov je stražilo mojstra Tiphaina, njegovo ženo in obe krčmarjevi služki-

nji; vsa ta družba je trepetala v kuhinji pod dvakrat obrnjenim ključem. Ostala četa je čakala na konjih v bližnjem gozdu, pripravljena, da se zažene v skok.

Rolandov in Loredanov konj sta bila osedlana in privezana k tramu pred gostilniškimi vrati. Sin maršala de Saint-Andréja je baš s pretrganim glasom naročal razbojniku:

»Da veste, zdaj jo pograbit. Če bo kričala, nič za to. Treba je napraviti konec. Iz trdnjave je morda ne bodo slišali. Prinesem jo doli ter skočim na konja; njo vzamem predse in poženem proti Villers - Cotteretsu. Tam dobim gotovo kak voz — kaj pravite? To je moja vloga. Va... pa je tale... Zgoditi se utegne dvoje. Prvo bi bilo to, da v gradu zapazijo, kaj se je zgodilo, in udarijo za menoj...«

»To je moja skrb,« je hladno dejal razbojnik. »Magari če bi jih bilo petdeset — dohiteli vas ne bodo. Mi jih ubranimo. Pustiva to in oglejva si drugo možnost.«

»Recimo,« je rekel Roland obotavljaje, »da naletimo spotoma na četo, ki se je ob tej uri gotovo že odpravila iz Pariza v Pierrefonds.«

»Ali jih bo mnogo?« je malomarno vprašal razbojniški poglavar.

»Ne, ne,« se je podvzval Roland. »Pet ali šest jih utegne biti.« Globoko je zasopel. »V takem slučaju si bo treba izsiliti pot.«

»In pobiti vse, ako ne pojde drugače?«

Roland je zastokal. Pomislil je trenutek; nato je škrtnil divje:

»Da! Če treba... pobijte vse! — Vrnite se zdaj k svojim ljudem; jaz moram gor, drugače bo prepozno.«

»Še nekaj!« je rekel Loredan, pridržavši ga za komolec. »Pet ali šest jezdecev je nam pač majhna briga. Toda — kaj, če se najde med njimi tudi maršal... vaš oče?«

(Dalje prih.)

Priporočamo Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani, Marjini trg 8. Hranilne vloge na knjižice in na tekoči račun obrestuje po 4 in pol odstotka; hranilne vloge z odpovednim rokom pa po dogovoru.

V kratkem izidejo v založbi „ZVEZNE KNJIGARNE“ v Ljubljani, na Marjinem trgu 8 sledeče knjige:

KARL ČAPEK:
R. U. R.

RABINDRANATH TAGORE:
VRTNAR

FR GOVEKAR:
SVITANJE

Proda se:

PLIŠASTA PREPROGA
fina, se proda. Istotam se sprejme dijakinja boljše rodbine na hrano in stanovanje. Poizve se v upravi „Jugoslavije.“ 4

ENONADSTROPNA HIŠA
v popolnoma novem stanju v Ljubljani, se proda. Poizve se v upravi lista. 7

PRODA SE:

HOTEL S KAVARNO, prometni kraj;
GOSTILNA S PEKARIJO IN IZDELOVANOJE POKALIC ter 12 oraloval zemljišča;
POSESTVA od 5 do 150 oraloval;
GRASČINA z 130 oraloval zemljišča;
VILE, STANOVANJSKE IN TRGOVSKE HIŠE proda pisarna Zagorski, Maribor, Barvarska ulica 3.

Kupi se:

SODE IN SODČKE
nove ali rabljene, kupim več sto kosov. Vsebine od 50 do 200 litrov. Ponudbe z označbo cene. H. Novak, Zagreb, Maksimirska c. 64.

NEPREMOČLJIVE PLAHE
za pokrivanje vagonov, rabljene ali nerabljene, kupujem. Ponudbe z označbo veličine in cene na H. Novak, Zagreb, Maksimirska c. 64.

Službe:

SKLADIŠČNIK OBENEM PISARNIŠKA MOČ
za lesno trgovino, z večletno prakso, ne- oženjen, se išče takoj. Ponudbe z navedbo plače, hrana in stanovanje v hiši, na „Josip Winter, trgovina in lesna industrija v Zrečah pri Konjicah.“ 6

OPEKARSKI MOJSTER
in ob enem poslovođa išče primerne- ga mesta kjerkoli. Ponudbe pod „Opekarski mojster“ na upravo lista. 5

VEČ KROJAŠKIH POMOČNIKOV
treznih in vestnih delavcev za delo v to- varni se sprejme takoj. Samostojni do- proti garanciji delo na dom. Stalno delo zasigurano. Vpraša se Emonska cesta št. 8, v pisarni. 2395.

Razno:

DIJAKA ALI KAKEGA DRUGEGA GOSPODA
sprejem na stanovanje in hrano. Kje, pove upravnistvo „Jugoslavije.“ 1

PEKARNO VZAMEM V NAJEM
cenjene ponudbe je vpsolati na upravnistvo lista pod šifro 2347. 2347

500 K NAGRADE
kdor odda solidnemu trgovcu sobo s po- sebnimi vhodom, meblirano ali nemeblir- vano. Ponudbe na naslov J. Goršček, Sv. Petra cesta 6, Ljubljana. 2508

Naznanilo.

Naznanjam, da sem 31. decembra 1921 izstopil iz tvrdke Fr. Kalmus & F. P. Vidic & Komp.

Moja pisarna se nahaja od 1. januarja 1922 dalje

na Dunajski cesti št. 14

v Mathianovi hiši zraven tvrdke Schneider & Verovšek.

Fr. Kalmus,

tovarna glinastih peči in štedilnikov.

Razglas.

Na temelju drvosече osnove za leto 1921/22 proda se na veleposestvu „Hotemež“ pri Radečah-Židani most potom pismene ofertne licitacije sledeča množina lesa:

1. **cirka 700'** — plm' hrastovega lesa na panju.
2. **" 300'** — " smrekovega " " "
3. **" 370'** — " borovih in nekaj smrekovih brzojavnih drogov od 14—25 cm debeline na tenkem koncu in dolžine od 8—10 m. (Zimska sečnja, februarja meseca 1921.)
4. **cirka 219'** — plm' borovih čokov od odrezkov (zimske sečuje februarja meseca 1921.)
5. **cirka 97'** — plm' jamskega lesa (zimska sečnja februarja meseca 1921.)

a) Interesenti se vabijo da vložijo pravilno sestavljene in kolkovane pismene ponudbe do 20. januarja 1922 o pol dne v zaprtem omotu pri upravi veleposestva „Hotemež“ kjer so tudi natančnejša pojasnila na razpolago.

b) Ponudniki imajo vložiti 10% kavcije v obliki vložne knjižice pri večji banki — katera ostane po ev. odobritvi „Okrožnega agrarnega urada“ v Ljubljani — nadalje kot varščina pri upravi „Hotemež“ do končnega spravila lesa iz gozda.

Hotemež, dne 31. decembra 1921.

Jamski les

in krajce kupi premogokop v Ključarovicah pošta Ormož. Ponudbe na m³ v celih vagonih franko kolodvor na poštini predal št. 1 Ormož.

TRAČNICE

in jamske vozičke (notranja luč 600 mm) za poljsko železnico kupi premogovnik Ključarovci. Ponudbe po kg oz. komadih na poštini predal št. 1. Ormož.

Srečno in veselo novo leto vsem dosedanjim in novim naročnikom želi

JAKOB KELC
skladišče oblek za gospode
Maribor, Stolna ulica 5.

Veselo in srečno novo leto želi vsem cenjenim odjemalcem modni atelije

IVAN BEZJAK
Celje, Prešernova ulica.

Razpis.

V pisarni uprave dravske artilerijske radionice v Ljubljani vršila se bo dne 25. januarja 1922 počenš ob 8 uri ponovna javna ustmena dražba za prodajo 12 avtomobilov. Vsaki avtomobil se proda posamezno najpovoljnijemu kupcu.

Pogoji za to dražbo razvidni so vsaki dan med uradnimi urami pri upravi dravske artilerijske radionice. Vsak licitant položi pred dražbo kavcijo 1 s.:

- a) Podaniki kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev 5% od označene početne vrednosti za vsaki avtomobil in
- b) Inozemci 10% od označene početne vrednosti za vsaki avtomobil.

Kavcije onih licitantov, ki so izlicitirali posamezne avtomobile, se zadržijo do končane dražbe, ostalim pa se takoj vrnejo.

Pozivljajo se vsi interesenti, da prisostvujejo tej dražbi.

Iz pisarne Komande dravske divizijske oblasti I. Br. 5167 v Ljubljani.

Gozdna uprava „Hotemež“. Citajte „Jugoslavijo“!

L'UNION
Francoska zavarovalna družba v PARIZU
osnovana leta 1826.

Dolžnost je vsakega go-
spodarja da zavaruje svoje
premoženje proti škodi od
požara pri:

Dolžnost starišev je, da
svoje otroke in družino
prekupi z življenjskim
zavarovanjem pri:

Osnovni kapital 10.000.000 frankov
rezerva 52.000.000 "

Osnovni kapital za življenje 20.000.000 frankov
rezerva 240.000.000 "

Filiala: za Hrvaško, Slavonijo, Dalmacijo in Slovenijo **ZAGREB**, Preradovičeva ul. 40. — Telefon 6-78.

Zavarovanje proti požaru in strehi: Hiše in gospodarska poslopja, opravo, trgovine, skladišča raznovrstnega blaga in dr. — Vse industrije: tovarne, žage, mline, njihove delavnice. — Blago nahajajoče se na prostem itd. Zavarovanje na življenje sklepa v raznih kombinacijah in dostavlja ali na določen rok, dote otrokom. Police veljajo kot žeritbena kavcija gg. čestnikov.

Glavno zastopstvo za Slovenijo LJUBLJANA, Kralja Petra trg št. 3/1.

Mestna zastopstva v vseh večjih krajih. Sprejemajo se spretni akviziterji in zastopniki.

Prvovrstne sveže drože
razpošilja dnevno največja tvornica
Jugoslavije

Tvornica žeste i pjenice
prije

Makso Mayer, dioničarsko društvo
Savski Marof.